

A

בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of ביצה דף ג. מסכת ביצה.
Some of the topics we will learn about today:

The Gemara continues the discussion of the first Mishna of the Masechte regarding the egg that was laid on Yom Tov, and brings several related Mishnayos and Braisos to explain the various opinions that interpreted our Mishna on the previous Daf.

The Gemara will also discuss a Mishna in Mesechte Terumos regarding pressed dates of Teruma, which became mixed with dates of חולין, as it relates to Rav Papa's explanation of our Mishna.

B

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

ספק דאורייתא לחומרא

ספק דרבנן לקולא

When there is a doubt as to whether an item is permitted related to a Torah law, we take the more stringent approach. If the doubt is related to a דרבנן law, we take a more lenient approach.

ביטול

There is a Halacha, that if a forbidden item became mixed into a permitted item, the forbidden item can become nullified, and the mixture permitted, generally, if there is at least 60 times more of the permitted item than the forbidden item. Our Gemara discusses תרומה which became mixed into חולין, for which the shiur to nullify and permit the mixture is 100 times more of חולין than the תרומה.

C

דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטל

This is an exception to the Halachah of ביטול. A forbidden item, which will eventually become permitted, cannot become nullified. The mixture remains אסור until that time of היתר. For example, תרומות can become permitted by separating מעשרות.

דבר חשוב לא בטל

Another exception to the rule of ביטול is a דבר חשוב, an item of substantial significance.

A

The Gemara continues
the discussion of

ביצה
שנולדה
ביום טוב

Pressed dates of Teruma,
which became mixed
with dates of חולין

B

ספק דרבנן
לקולא

ספק דאורייתא
לחומרא

ביטול

C

דבר שיש לו מתירין
אפילו באלף
לא בטל

דבר חשוב
לא בטל

1 So let's review.....

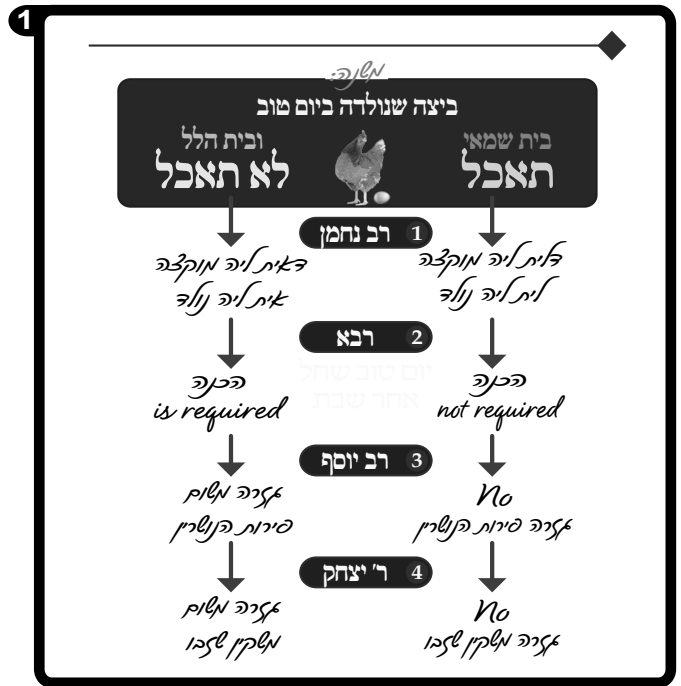
The Gemara on the previous Daf brought 4 opinions as to how to interpret the Machlokes of our Mishna.

Rav Nachman said that Bais Shamai and Beis Hillel argue about whether מוקצה and נולד are Assur on Yom Tov or not.

Rabbah said that we are speaking about a case of שחל אחר טוב, and that Bais Shamai and Beis Hillel are arguing about the law of Hachanah, whether הכנה is required for food and provisions for Yom Tov.

Rav Yosef said that the Machlokes is based on a גזירה of פירות, הנושרין.

Rav Yitzchak said that the איסור of the egg laid on Yom Yov is a גזירה of שזבו -

2 Our Gemara now continues:

כולהו כרב נחמן לא אמרי כי קושיין. The other 3 opinions did not agree with Rav Nachman because of the Gemara's question - why did the Mishna not discuss the chicken itself?

כרבה נמי לא אמרי הכנה לית להו. The other opinions did not agree with Rabbah's interpretation, because they do not hold of the concept of הכנה, as being דאורייתא.

3 אלא רב יוסף מאי טעמא לא אמר כר' יצחק. Rav Yosef did not agree with the interpretation of Rav Yitzchak, as he holds that eggs are more comparable to fruit, both of which are food, rather than to juice that seeped from the fruit, which is a liquid.

4 ורבי יצחק מאי טעמא לא אמר כרב יוסף
Whereas Rav Yitzchok holds that an egg is actually more comparable to fruit juice, both of which are contained items, the juice within the fruit, and the egg within the chicken, as opposed to an actual fruit, which is not contained, but rather exposed on the tree.

4 ורבי יצחק
מאי טעמא לא אמר כרב יוסף?
Rav Yitzchok holds...
Egg are more comparable to fruit juice,
both of which are contained items,
the juice within the fruit,
and the egg within the chicken,
as opposed to an actual fruit,
which is not contained,
but rather exposed on the tree

5 The Gemara shows that Rav Yochanan agrees with the opinion of Rav Yitzchak, that a newly laid egg is אסור on Yom Tov because of a גזרה of משקין שזבו, based on a statement where he compares the two.
=====

5 The Gemara shows...
Rav Yochanan agrees to Rav Yitzchak,
that a newly laid egg
is אסור on Yom Tov
because of a גזרה of משקין שזבו
...based on a statement
where he compares the two

6 The Gemara now questions the opinions of both Rav Yitzchak and Rebbe Yosef, who hold that the reason for the איסור of the ביצה שנולדה ביו"ט is because of גזירת פירות הנושרין - or גזירת משקין שזבו

6

ר' יצחק		רב יוסף	
בית הלל	בית שמאי	בית הלל	בית שמאי
אצ"ב מל"ב	אצ"ב ט"ו	אצ"ב מל"ב	אצ"ב ט"ו
מלקין לזבו	מלקין לזבו	פירות פנוליין	פירות פנוליין

7 מיתיבי - We learned in a Braisa: אחד ביצה שנולדה בשבת ואחד ביצה שנולדה ביו"ט אין מטלטלין אותה An egg laid on Shabbos or Yom Tov may not be moved at all, since it is Muktzeh. וספיקא אסורה If the egg was laid בשבת, and we are in doubt if the egg was laid on Shabbos or Yom Tov, or before, it is forbidden מספק. ואם נתערבה באלף כולן אסורות And furthermore, if the egg becomes mixed into a batch of even 1,000 eggs or more, all of the eggs become forbidden מספק. The Gemara asks; בשלמא לרבה דאמר משום הכנה הוא ספיקא דאורייתא וכל ספיקא דאורייתא לחומרא This Braisa is understandable according to Rabbah, who explained the Mishna based on Hachana, which is דאורייתא, and in a לחומרא we go ספיקא דאורייתא. However according to both Rav Yosef and Rav Yitzchak, who explained our Mishna based on a גזירה, the egg laid בין השמשות and would then be a ספיקא דרבנן and כל ספיקא דרבנן לקולא?

8 The Gemara answers: סיפא אתאן לספק טרפה The סיפא of the Braisa which mentions לחומרא is referring to a ספק טרפה, an egg which might have come from a non-kosher bird, which is in fact a דאורייתא ספק.

9 If so, the Gemara asks, why does this egg not become בטל in the larger batch of eggs? If the איסור is because of טוב ביום שנולדה, we understand why it does not become בטל - because; כל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל An איסור which will become מותר sometime later - such as this egg, which will be permitted after Yom Tov - does not become בטל. Rashi explains with the סברה; עד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתר Why utilize ביטול to eat something inherently איסור, when you can wait and eat it when it is inherently מותר? But, if we are talking about an איסור טרפה which is permanent, why would it not become בטל?

The Gemara answers; ביצה חשובה ולא בטלה An egg is a significant item, because it's a דבר שבמנין - something that's sold by count - and therefore, does not become בטל.

7 *מיתיבי*
אחד ביצה שנולדה בשבת
ואחד ביצה שנולדה ביום טוב...

אין מטלטלין אותה   וספיקא אסורה   ואם נתערבה באלף כולן אסורות

רבא   רב יוסף   ר' יצחק

בית הלל   בית הלל   בית הלל

מלאך בכנף   אצבע מלאך   אצבע מלאך

מלאך פנולין   מלאך פנולין   מלאך פנולין

הוא ספיקא דאורייתא וכל ספיקא דאורייתא לחומרא

The egg laid בין השמשות would then be a ספיקא דרבנן and כל ספיקא דרבנן לקולא?

8 סיפא אתאן לספק טרפה

An egg which might have come from a non-kosher bird, which is in fact a דאורייתא ספק.

9 *If so, why does this egg not become בטל in the larger batch of eggs?*

If because טוב ביום שנולדה, it does not become בטל because;

כל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל

ביצה חשובה ולא בטלה

דבר שבמנין

10 However, this is subject to Machlokes. We will review the various opinions briefly. First – We have a Machlokes רבי מאיר וחכמים: R' Meir says; שדרכו למנות מקדש – That which is sold by count, does not become בטל, and forbids the mixture - In other words לא בטיל. The Chachamim say; אינו מקדש אלא ששה דברים בלבד – Only six very exclusive items are considered so significant that they do not become בטל – but generally בטיל.

However, this is subject to Machlokes...

<p><small>חכמים</small> אינו מקדש אלא ששה דברים בלבד דבר שבמנין בטיל</p>	<p><small>רבי מאיר</small> שדרכו למנות מקדש דבר שבמנין לא בטיל</p>
---	---

11 Now, we have a Machlokes רבי יוחנן ורבי לקיש how to interpret the words of רבי מאיר. רבי יוחנן אמר את שדרכו למנות שנינו Only items ALWAYS sold by count, and never by weight or estimation, are considered דבר שבמנין. Eggs do not meet this criterion, and according to R' Yochanan are not a דבר שבמנין. רבי שמעון בן לקיש אמר כל שדרכו למנות שנינו Items that are generally sold by count – even if they are sometimes sold by weight or estimation - are considered דבר שבמנין. Eggs do meet this criterion, and according to Resh Lakish are a דבר שבמנין.

How to interpret the words of רבי מאיר...

<p><small>רבי שמעון בן לקיש</small> כל שדרכו למנות שנינו ALWAYS sold by count Never by weight or estimation Eggs ARE a דבר שבמנין</p>	<p><small>רבי יוחנן</small> את שדרכו למנות שנינו GENERALLY sold by count Sometimes by weight or estimation Eggs are NOT a דבר שבמנין</p>
--	---

12 The Gemara cites a Braisa that agrees with Resh Lakish. ליטרא קציעות are dried pressed fig cakes. They were pressed on the mouth, or edge of a round utensil, and then lowered into the utensil. The scenario of the Shaila is as follows: He had many such utensils – on one of them he pressed figs of Trumah, while on the others he had pressed figs of Chullin – and he does not remember which one is Trumah. Now, we must remember that Trumah requires a ratio of 100 to 1 to become בטל.

ברויתא:

ליטרא קציעות
Dried pressed fig cakes

He had many such utensils - on one he pressed figs of Trumah, and he does not remember which one is Trumah

13 We have two versions of a Machlokes.
 According to רבי מאיר **רבי מאיר holds** -
 התחתונות מעלות את העליונות
 The figs inside the כלי are מבטל the figs on the mouth of the כלי,
 because we consider the figs on the mouth as if they are already
 inside the כלי.
 רבי יהושע holds
 אם יש שם מאה פומין יעלו
 If there are 100 other כלים of Chullin, they can be מבטל the one כלי
 of Trumah.

13 —TWO VERSIONS OF A MACHLOKES—

1
רבי מאיר

רבי יהושע אם יש שם מאה פומין יעלו	רבי אליעזר התחתונות מעלות את העליונות
---	---

14 According to רבי יהודה **רבי יהודה holds** -
 רבי אליעזר holds -
 אם יש שם מאה פומין יעלו
 רבי יהושע holds
 אפילו יש שם שלש מאות פומין לא יעלו
 It does not become בטל at all, because it is a שבמנין.
 דבר שבמנין are like eggs in that they are generally - but not
 always sold by count. They are sometimes sold by weight. רבי
 יהושע, and the Braisa of טרפה, ביצת טרפה, hold that this is enough to be
 considered a שבמנין דבר.

14

2
רבי יבוצב

רבי יהושע אפילו יש שם שלש מאות פומין לא יעלו	רבי אליעזר אם יש שם מאה פומין יעלו
--	--

*It does not become בטל at all,
 because it is a שבמנין*

האי תנא תנא דליטרא קציעות
 הוא דאמר
**כל דבר שבמנין
 אפי' בדרבנן לא בטיל
 וכל שכן בדאורייתא**

This is what the Gemara means;
 האי תנא תנא דליטרא קציעות הוא דאמר
 כל דבר שבמנין אפי' בדרבנן לא בטיל וכל שכן בדאורייתא

